

Analysis and Investigation of Effective Mechanisms in the Development of Entrepreneurship in Agricultural Cooperative Companies in Iran

Soma Azadeh^a, Solieman Rasouliazar^{b*}, Loghman Rashidpour^c

^a Graduate student of agricultural Management, Mahabad Branch, Islamic Azad university, Mahabad, Iran

^b Faculty Member of Department of agricultural Management, Mahabad Branch, Islamic Azad university, Mahabad, Iran

^c Faculty Member of Department of agricultural Management, Mahabad Branch, Islamic Azad university, Mahabad, Iran

Original Article

Use your device to scan and read the article online

Citation: Azadeh S, Rasouliazar S, Rashidpour L, Analysis and Investigation of Effective Mechanisms in the Development of Entrepreneurship in Agricultural Cooperative Companies in Iran. *Industrial Innovations*. 2023;1(2):122-131.

 <https://doi.org/10.61186/jii.1.2.122>

KEYWORDS

Development,
Entrepreneurship,
Cooperative,
Mechanism,
Agricultural Cooperatives
Iran.

ABSTRACT

This research was conducted with the aim of analyzing and investigating effective mechanisms in the development of entrepreneurship in agricultural cooperatives in Iran. The current research was a descriptive survey that was conducted in the field. The statistical population of this research included the experts of agricultural cooperative companies in Iran in the first half of 1401, whose volume was 100,000 people, and based on Cochran's formula; the maximum sample size was estimated to be 384 people. Also, the sampling method in this research was purposive sampling and the questionnaires were distributed virtually. The sampling method in this research was the purposeful sampling method, so after receiving a letter from the university and referring to the Central Organization of Cooperatives of Iran and placing the link of the questionnaire at their disposal, the link of the questionnaire was sent from the center to the employees of the cooperatives. In this research, the methods of multiple regression analysis and Pearson's correlation coefficient test were used. The content validity of the questionnaire was confirmed by the professors and the reliability of the questionnaire was above 0.7. The results of the research showed that economic, psychological and social, infrastructural, administrative-organizational and educational structures could predict 54% of the variable changes of entrepreneurship development in agricultural cooperative companies in Iran. Among the mentioned structures, according to the calculated beta of the economic and socio-cultural structure, they determine the extent of the impact on the development of entrepreneurship in agricultural cooperative companies in Iran.

Extended Abstract

1. Introduction

Entrepreneurship is the process of creating something of value by allocating necessary time and effort, assuming financial, psychological-social risks and receiving rewards resulting from financial, personal satisfaction and independence. Entrepreneurship as a solution to absolute poverty is a It is a broad concept that is often used by thinkers in different ways. Recently, entrepreneurship has been considered as a transformative change that may expand to social or organizational areas. The mail objective was to analysis and investigation of effective mechanisms in the development of entrepreneurship in agricultural cooperative companies in Iran.

* Corresponding author.

E-mail address: s.rasouliazar@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.61186/jii.1.2.122>

Received: March 26, 2023; Received in revised form: May 28, 2023; Accepted: July 13, 2023.

Article type: Research Paper

©Author

2. Research methods

The current research was a descriptive survey that was conducted in the field. Considering that in this research, library and field methods were used to collect information, the researcher does not interfere in the position, status and role of variables and does not manipulate and control them, and tried to discover the relationships between different variables. To be determined, therefore, the present study was classified as a correlational descriptive study. To calculate the statistical sample size, Cochran's formula was used, and based on Cochran's formula; the maximum sample size was estimated to be 384 people. Also, the questionnaires were distributed virtually. Data collection tools in a cross-sectional study, quantitative data were collected from structured interviews using a questionnaire.

3. Findings

The results of the regression analysis showed that the economic structure with a beta coefficient of 0.205 influenced the development of entrepreneurship in agricultural cooperatives in Iran. In explaining these results, it can be said that if the economic structure variable increases by one standard deviation, we can predict that the development of entrepreneurship in agricultural cooperative companies in Iran will increase by 0.205 standard deviation. The adjusted R² value is equal to 0.533 which shows that independent variables can explain 53.3 percent of the changes in entrepreneurship development in agricultural cooperatives in Iran.

It is suggested that in order to facilitate the start of entrepreneurship from the financial and economic aspect, measures such as low-interest loans to entrepreneurial graduates, tax exemptions for entrepreneurial businesses, provision of initial capital to start a business are needed through the authorities. And entrepreneurial work and designing and developing credit provision programs should be considered.

تحلیل و بررسی سازوکارهای موثر در توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران

سوما آزاده^{الف}، سلیمان رسولی آذر^{ب*}، لقمان رشیدپور^ج

^{الف} دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مدیریت کشاورزی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران sorin.azadeh96@gmail.com

^ب عضو هیات علمی گروه مدیریت کشاورزی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران s.rasouliazar@gmail.com

^ج عضو هیات علمی گروه مدیریت کشاورزی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران rashidpour@gmail.com

واژگان کلیدی	چکیده
توسعه، کارآفرینی، تعاونی‌های کشاورزی، سازه، ایران.	این پژوهش باهدف تحلیل و بررسی سازوکارهای موثر در توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران انجام گرفت. پژوهش حاضر توصیفی-پیمایشی بود که به شیوه میدانی انجام گرفت. جامعه آماری این تحقیق شامل کارشناسان شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران در نیمه اول سال ۱۴۰۱ بودند که حجم آن‌ها ۱۰۰۰۰۰ نفر بود و بر اساس فرمول کوکران حداکثر حجم نمونه ۳۸۴ نفر برآورد شد. همچنین روش نمونه‌گیری در این تحقیق روش نمونه‌گیری هدفمند بود و پرسشنامه‌ها به صورت مجازی توزیع شدند. روش نمونه‌گیری در این تحقیق روش نمونه‌گیری هدفمند بود، بدین صورت پس از گرفتن نامه از دانشگاه و مراجعه به سازمان مرکزی تعاونی ایران و قرار دادن لینک پرسشنامه در اختیار آن‌ها، لینک پرسشنامه از طرف مرکز به کارکنان تعاونی‌ها ارسال گردید. در این تحقیق، از روش‌های تحلیل رگرسیون چندگانه و آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. روایی محتوایی پرسشنامه توسط اساتید تأیید شد و پایایی پرسشنامه بالای ۰/۷ به دست آمد. نتایج پژوهش نشان داد که سازه‌های اقتصادی، روانی و اجتماعی، زیرساختی، اداری-سازمانی و آموزشی توانستند ۵۴ درصد از تغییرات متغیر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران را پیش‌بینی کنند. در بین سازه‌های مذکور با توجه به میزان بتای محاسبه‌شده سازه اقتصادی و اجتماعی فرهنگی بیشتر میزان تاثیر را بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران مشخص می‌کنند.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۰۶	
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۳/۰۷	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۲۲	

۱- مقدمه

کارآفرینی، برای توسعه، گسترش و ایجاد مزیت رقابتی در محیط پویای امروزی، یکی از ارزان‌ترین ابزارها است که بهترین نتیجه و بیشترین کارایی و اثربخشی در سازمان را ایجاد می‌کند. کارآفرینی اقدامی ضروری است که سازمان بخواهد به رشد خود ادامه دهد و این ضرورت، عمدتاً ناشی از ناسازگاری و واکنش کند سازمان‌ها نسبت به تغییرات روزافزون، سریع، پیچیده و نامطمئن محیط است. لذا، کارآفرینی برای حل تعدادی از مشکلات سازمان‌ها مانند محیط پویا، پیچیده و نامطمئن، افزایش سریع رقبا، جدید، ایجاد حس بی‌اعتمادی نسبت به شیوه‌های مدیریت سنتی در سازمان‌ها، خروج بهترین نیروی کار از سازمان‌ها و اقدام آن‌ها به کارآفرینی مستقل و غیره ایجاد شده است [۱].

کارآفرینی یک فرآیند نوآورانه و خلاقانه است که در آن پتانسیل افزودن ارزش به محصولات، ایجاد فرصت‌های شغلی،

افزایش بهره‌وری، تجدید حیات و تنوع بخشیدن به بازارها، بهبود رفاه اجتماعی و توسعه گسترده‌تر برای توسعه اقتصادی وجود دارد [۲].

کارآفرینی فرآیند ایجاد چیزی باارزش با اختصاص زمان و تلاش ضروری، با فرض ریسک‌های مالی، روان‌شناختی-اجتماعی همراه و دریافت پاداش ناشی از رضایت مالی، شخصی و استقلال است [۳]. کارآفرینی به‌عنوان یک راه‌حل برای فقر مطلق یک مفهوم گسترده است که اغلب به روش‌های مختلف توسط اندیشمندان به کار گرفته می‌شود. اخیراً، کارآفرینی به‌عنوان یک تغییر تحول‌آمیز در نظر گرفته شده است که ممکن است به حوزه‌های اجتماعی یا سازمانی گسترش یابد [۴].

بی‌تردید کارآفرینی نقش بسیار کلیدی در توسعه اقتصادی و پایدار همه جوامع دارد. به قول شوومپتر کارآفرینی موتور توسعه اقتصادی است که بدون آن هیچ کشوری نمی‌تواند به توسعه اقتصادی دست یابد. مطالعات متعددی نیاز به بازآفرینی، کارآتر و مؤثرتر ساختن دولت، واگذار کردن سازوکارهای بازار به بخش خصوصی و تعاونی، بهبود خلاقیت و توسعه فرهنگ‌های ریسک‌پذیر را مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند و بدین ترتیب اصطلاح کارآفرینی را معرفی کرده‌اند. به همین دلیل، کارآفرینی نیز شاخص‌ها و موضوعات متعددی را شامل می‌شود و در نتیجه تحت تأثیر عواملی گوناگون قرار می‌گیرد. بنابراین ضروری است تا ضمن شناخت و دسته‌بندی شاخص‌های کارآفرینی سازمانی، وضعیت مطلوب و مناسب آن‌ها برای ارتقای کارآفرینی مورد بررسی قرار گیرد [۱]. با توجه به این‌که شرکت‌های تعاونی کشاورزی پایه و اساس کارآفرینی کشاورزی و کارآفرینی روستایی است، لذا شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه در شرکت‌های تعاونی کشاورزی می‌تواند مشکل‌گشای مسائل و مشکلات روستاها و کشاورزان باشد.

کشاورزی به‌عنوان عامل اصلی در حفاظت از منابع، خودکفایی (در محصولات اساسی هر کشوری)، توسعه روستایی و منافع اجتماعی و فرهنگی محسوب می‌شود [۵]. به دلیل برخی از چالش‌هایی مانند نابرابری و هرج‌ومرج در اشتغال، عدم کارایی سیاست‌های دولت، عدم توسعه زیرساخت‌ها، ناکارآمدی سیستم حمایت، فرسایش منابع طبیعی و ظرفیت تولید، ضعف سرمایه انسانی در بخش کشاورزی و غیره بخش کشاورزی و مناطق روستایی در ایران هنوز از پتانسیل واقعی برای پیشرفت دورمانده‌اند. کارآفرینی به‌عنوان یک راه‌حل برای این چالش‌ها محسوب می‌شود [۶]. کارآفرینی کشاورزی راهکاری برای توانمندسازی در مناطق روستایی در راستای دستیابی به توسعه پایدار است. زیرا، رشد و توسعه بخش کشاورزی زمینه‌ای لازم برای رشد و توسعه سایر بخش‌ها را فراهم نموده و زمینه ایجاد سرمایه‌گذاری، اشتغال و خدمات در مناطق روستایی و کاهش بیکاری و اشتغال‌زایی این بخش می‌شود. لذا از طریق کارآفرینی کشاورزی می‌توان با شناسایی مزیت‌ها، محدودیت‌ها، ضعف‌ها و قوت‌های بخش کشاورزی جوامع روستایی و برنامه‌ریزی مناسب، به رشد همه‌جانبه آن کمک نمود و جوامع روستایی را به سوی خلاقیت و کارآفرینی هدایت کرد [۷].

در همین ارتباط [۸] توجه به توسعه کارآفرینی را به‌عنوان یکی از ضرورت‌ها و الزامات برنامه‌های توسعه کشاورزی به حساب می‌آورد. کارآفرینی در کشاورزی به معنای به‌کارگیری خلاقیت و نوآوری در فعالیتهای مرتبط با کشاورزی است. مک‌الویی [۹] در بیان مفهوم کارآفرینی کشاورزی و راه‌های تقویت کارآفرینی در کشاورزان، به محیط اجتماعی و اقتصادی بخش کشاورزی توجه نموده و معتقد است همان‌طور که کارآفرینی، یک نوآوری در سیستم محسوب می‌شود، توسعه آن نیز با تأکید بر ابعاد فنی اجتماعی بخش کشاورزی تحقق می‌یابد. از این‌رو توسعه و تقویت فرهنگ کارآفرینی در کشاورزی را نیازمند تدوین و استراتژی‌های کلان می‌داند. در پژوهش‌های [۱۰، ۱۱] خود اظهار داشتند کارآفرینی در کشاورزی، با افزایش اشتغال در بخش کشاورزی، کاهش فقر و کاهش مهاجرت‌های روستایی، عامل مهمی برای توسعه اقتصادی است (یکی از عوامل اصلی در اشتغال و کارآفرینی در بخش کشاورزی شرکت‌های تعاونی می‌باشند).

تعاونی‌های کشاورزی به‌طور مستقیم در کاهش فقر از طریق پیشرفت اقتصادی و اجتماعی اعضاء و به‌طور غیرمستقیم از طریق تحرک اقتصادی و توسعه پایه‌های اجتماعی جوامعی که در آن به فعالیت می‌پردازند تأثیرگذار بوده‌اند و از سازمان و مدیریت نوین و نسبت علمی و تخصصی برخوردارند [۱۲]. تعاونی‌های کشاورزی فرصت‌های مناسبی برای مشارکت و همکاری

کشاورزان در زمینه‌های گوناگون فراهم می‌آورند و بستری مناسب جهت فعالیت اقتصادی و توسعه اقتصادی کشورند.

(Ortmann and King, 2007) ایجاد اشتغال روستایی را مهم‌ترین مؤلفه توسعه از طریق سیاست‌های تعاونی‌های کشاورزی معرفی می‌کند [۱۳]. نتایج مطالعات [۶] نشان داد که عوامل اقتصادی، شامل تسهیلات اعتباری و وام‌های کم‌بهره به همراه عواملی چون خصوصیات اعضا، سطح تحصيلات و اعتماد به نفس، نقش کاملاً معنی‌داری در توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های کشاورزی ایفا می‌کنند. جانسون [۱۴] در پژوهش خود به این نتیجه رسید که عضویت کشاورزان در تعاونی‌های کشاورزی به عبارت دیگر تشکیل تعاونی‌ها در مناطق روستایی به گسترش کارآفرینی، درآمدزایی، توانمندسازی و کمک به کاهش فقر در بین کشاورزان منجر می‌شود چون اعضای تعاونی‌ها زمینه حل مشکل را به صورت گروهی و تشریک‌مساعی در تأمین نیازهای اساسی و راهبردی فراهم می‌آورند.

با توجه به مطالب اکثر تعاونی‌های کشاورزی با مسائل و مشکلاتی از قبیل سطح پایین آگاهی از مقوله کارآفرینی در بین اعضای تعاونی‌های کشاورزی، اطلاع‌رسانی ضعیف در تعاونی‌های کشاورزی در رابطه با کارآفرینی، ضعف در برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه کارآفرینی، کمبود سرمایه لازم به منظور حمایت از افراد کارآفرین در تعاونی‌های کشاورزی، ضعف در فراهم کردن امکانات مورد نیاز در امر کارآفرینی به منظور حمایت از افراد کارآفرین، ارتباط ضعیف میان فعالیت‌های مختلف از قبیل تولید، اعتبار، بازاریابی و غیره، ضعف در ارتباط با مراکز علمی و تحقیقاتی، مدیریت ضعیف به منظور حمایت از افراد کارآفرین و پایین بودن مهارت‌های کارآفرینی در بین اعضا در تعاونی‌های کشاورزی مواجه هستند [۱۲]. با عنایت به این مقوله و همچنین با توجه به وسعت اراضی، تنوع آب و هوایی، غنای آب‌های سطحی و زیرزمینی و بالا بودن متوسط بارندگی، اکثر مناطق ایران برای توسعه کشاورزی بسیار مستعد می‌باشد. ولی تاکنون به دلیل نبود نگرش‌های کارآفرینی در برنامه‌های توسعه، از استعدادهای و پتانسیل‌های کشاورزی جهت توسعه کارآفرینی استفاده نشده است. همچنین مجموع مطالعات انجام شده در داخل و خارج کشور در خصوص تعاونی‌های کشاورزی حاکی از این است که این نظام با موانع و مشکلات متعددی روبرو است. بنابراین ضروری است این نظام به طور مستمر مورد آسیب‌شناسی قرار گیرد.

در زمینه تعریف کارآفرینی و عوامل فردی و محیطی اثرگذار بر کشف و بهره‌برداری فرصت‌ها تفاوت دیدگاه وجود دارد. برخی از پژوهشگران بر کارآفرینی توسط یک فرد با ویژگی‌های مشخص تمرکز کرده‌اند و عده‌ای دیگر از پژوهشگران اهمیت عوامل محیطی نظیر قوانین و فرهنگ ملی را مورد توجه قرار داده‌اند. با این حال با وجود تعریف دقیق از این اصطلاح، کارآفرینی در بسیاری از کشورهای جهان محور اصلی سیاست‌های اقتصادی است [۱۵]. کارآفرینی یکی از مهم‌ترین عوامل رشد اقتصادی و توسعه کشورها است. مکانیسم کارآفرینی و اثرات آن بر عملکرد کشورها کمتر شناخته شده هستند. کارآفرینی فرصت‌های جدیدی را برای کارآفرینان ایجاد می‌کند تا درآمد و دارایی‌های خود را افزایش دهند.

به علاوه، با ایجاد موسسات جدید و تجارت‌های کوچک و متوسط، استانداردهای زندگی را بهبود می‌بخشد. با وجود بسیاری از مطالعات، بحث‌هایی در مورد تعریف کارآفرینی وجود دارد. در سال‌های اخیر، کارآفرینی به یک عبارت تبدیل شده است که اصولاً توسط سیاستمداران متمرکز شده است و آن‌ها به اهمیت آن اشاره می‌کنند در حالی که به کیفیت و سیاست‌های کارآفرینی کمتر متمرکز شده‌اند [۶].

از جمله راهکارهای مهم توسعه اقتصادی، ایجاد اشتغال بوده که مهم‌ترین سازوکار و ابزار آن کارآفرینی است. کارآفرینی باعث کاهش بیکاری، افزایش بهره‌وری و افزایش درآمد مردم می‌شود. کارآفرینی ابزار نیرومندی است که بهره‌گیری از آن و فرصت‌های ناشی از آن می‌تواند باعث رفع مشکلاتی نظیر بیکاری و کمبود نیروی انسانی خلاق شده و رقابت‌پذیری را موجب می‌شود و عامل اساسی در پیدایش ایده‌های جدید برای کسب‌وکارهای جدید است [۱۶]. توجه به کارآفرینی در بخش کشاورزی از آن جهت حائز اهمیت می‌باشد که این بخش، یکی از بخش‌های اقتصادی مهمی است که با توجه به شرایط موجود جهانی، ناگزیر باید برای مقابله با چالش‌های اشتغال در کشور از آن مدد گرفت؛ زیرا بخش کشاورزی دارای فرصت‌های بالقوه زیادی برای انجام فعالیت‌های کارآفرینی می‌باشد. بنابراین توجه به کارآفرینی در بخش کشاورزی بسیار ضروری است. برای سوق دادن جوانان دانش‌آموخته به سمت کارآفرینی و تربیت افرادی کارآفرین در آینده، ایجاد و توسعه برخی ویژگی‌ها، توانایی‌ها و مهارت‌ها ضروری به نظر می‌رسد که این مهم از طریق ترویج و آموزش کارآفرینی امکان‌پذیر می‌باشد [۱۷].

۲- روش تحقیق

پژوهش حاضر توصیفی-پیمایشی بود که به شیوه میدانی انجام گرفت. با توجه به اینکه در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای و میدانی برای گردآوری اطلاعات استفاده شد، پژوهشگر دخالتی در موقعیت، وضعیت و نقش متغیرها ندارد و آن‌ها را دستکاری و کنترل نمی‌کند و سعی شد روابط بین متغیرهای مختلف کشف یا تعیین شود، بنابراین پژوهش حاضر در زمره پژوهش توصیفی از نوع همبستگی قرار گرفت. همچنین به لحاظ هدف کاربردی است. جامعه آماری این تحقیق شامل کارشناسان شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران در نیمه اول سال ۱۴۰۱ می‌باشند که حجم آنها ۱۰۰۰۰۰ نفر است، روش نمونه‌گیری در این تحقیق روش نمونه‌گیری هدفمند بود، بدین صورت پس از گرفتن نامه از دانشگاه و مراجعه به سازمان مرکزی تعاونی ایران و قرار دادن لینک پرسشنامه در اختیار آنها، لینک پرسشنامه از طرف مرکز به کارکنان تعاونی‌ها ارسال گردید. برای محاسبه حجم نمونه آماری از فرمول کوکران استفاده شد که بر اساس فرمول کوکران حداکثر حجم نمونه ۳۸۴ نفر برآورد شد. همچنین پرسشنامه‌ها به صورت مجازی توزیع شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در مطالعه مقطعی، داده‌های کمی مصاحبه‌های ساخت یافته با استفاده از پرسشنامه گردآوری شد. برای روایی سوالات پرسشنامه از روش اعتبار محتوا استفاده شده است. بدین منظور از نظرات متخصصان، اساتید دانشگاهی من جمله استاد راهنما و مشاور و نیز کارشناسان خبره استفاده شد. در این مرحله با کسب نظرات افراد یادشده، اصلاحات لازم به عمل آمده و بدین ترتیب اطمینان حاصل گردید که پرسشنامه همین خصیصه مورد نظر محققین را می‌سجد. همچنین به منظور بدست آوردن پاسخ‌های باثبات، آزمون‌های پایایی پرسشنامه نیز اعمال گردید و با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ بررسی گردید.

میزان پایایی پرسشنامه برابر ۰/۸۷۳ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مناسب ابزار تحقیق می‌باشد. در این تحقیق، از آمارهای توصیفی نظیر فراوانی، درصد فراوانی، فراوانی تجمعی، میانگین، انحراف معیار و ضریب تغییرات استفاده شده است. در این تحقیق داده‌ها از طریق توزیع پرسشنامه به صورت مجازی گردآوری و از نرم‌افزار spss23 برای بررسی و آنالیز داده‌ها و همچنین از روش‌های تحلیل رگرسیون چندگانه و آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

۳- نتایج

۳-۱- ویژگی‌های فردی پاسخگویان

نتایج بررسی وضعیت سن پاسخگویان نشان داد بالاترین درصد فراوانی (۴۱/۱ درصد) مربوط به پاسخگویانی بود که رده سنی آنها بین ۴۱-۵۰ سال بود، کمترین درصد فراوانی نیز (۷/۶ درصد) به پاسخگویانی اختصاص داشت که در رده سنی ۲۰ تا ۳۰ سال قرار داشتند و (۳۳/۱ درصد) پاسخگویان بین ۳۱-۴۰ سال و (۱۸/۲ درصد) بالای ۵۰ سال بودند. همچنین نتایج بررسی جنسیت پاسخگویان نشان داد ۱۲۹ نفر (۳۳/۶ درصد) زن و ۲۵۵ نفر (۶۶/۴ درصد) مرد بودند. نتایج بررسی وضعیت تأهل پاسخگویان نشان داد ۷۹ نفر (۲۰/۶ درصد) مجرد و ۳۰۵ نفر (۷۹/۴ درصد) متأهل بودند. نتایج بررسی وضعیت سازمانی پاسخگویان نشان داد ۶۶ نفر (۱۷/۲ درصد) مدیر و ۳۱۸ نفر (۸۲/۸ درصد) کارشناس بودند. نتایج بررسی وضعیت تحصیلی پاسخگویان نشان داد بالاترین درصد فراوانی (۵۱ درصد) مربوط به پاسخگویانی بود که تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر داشتند و کمترین درصد فراوانی نیز (۱/۶ درصد) به پاسخگویانی اختصاص داشت که تحصیلات کاردانی داشتند و (۴/۳ درصد) پاسخگویان دیپلم و (۴۴ درصد) پاسخگویان دارای مدرک کارشناسی بودند. نتایج بررسی وضعیت سابقه خدمت پاسخگویان نشان داد بالاترین درصد فراوانی (۲۹/۹ درصد) مربوط به پاسخگویانی بود که دارای ۶-۱۰ سال سابقه بودند و کمترین درصد فراوانی نیز (۱۲/۸ درصد) به پاسخگویانی اختصاص داشت که ۱۶-۲۰ سال سابقه داشتند و (۲۴/۲ درصد) پاسخگویان بالای ۲۰ سال و (۱۸/۵ درصد) پاسخگویان بین ۱۱-۱۵ و (۱۴/۶ درصد) بین ۱-۵ سال سابقه داشتند. نتایج بررسی وضعیت رشته تحصیلی پاسخگویان نشان داد ۲۳۳ نفر (۶۰/۷ درصد) رشته‌ی کشاورزی و ۱۵۱ نفر (۳۹/۳ درصد) رشته‌ی غیر کشاورزی بودند.

نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سازه اقتصادی با ضریب بتای ۰/۲۰۵ بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران تاثیر گذاشت. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که اگر متغیر سازه اقتصادی به اندازه یک انحراف استاندارد افزایش یابد، می‌توانیم پیش‌بینی کنیم که توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران به اندازه ۰/۲۰۵ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت. این بدین معنی است که هر اندازه سازه اقتصادی در شرکت‌های تعاونی بالاتر باشد، به مراتب توسعه کارآفرینی بیشتر خواهد شد. نتیجه این فرضیه با نتایج تحقیقات [۱۸،۱۹،۲۰] همسو می‌باشد.

همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سازه روانی با ضریب بتای ۰/۱۵۵ بر توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران تاثیر گذاشت. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که اگر متغیر سازه روانی به اندازه یک انحراف استاندارد افزایش یابد، می‌توانیم پیش‌بینی کنیم که توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران به اندازه ۰/۱۵۵ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت. این بدین معنی است که هر اندازه سازه روانی در شرکت‌های تعاونی بالاتر باشد، به مراتب توسعه کارآفرینی بیشتر خواهد شد. نتیجه این فرضیه با نتایج پژوهش [۲۲،۲۱] همسو می‌باشد.

در جدول ۱ که خلاصه آماره‌های مربوط به برازش مدل است، مقدار ضریب همبستگی چندگانه (R) برابر با ۰/۷۳۵ می‌باشد که نشان از وجود همبستگی مستقیم بین متغیرهای مستقل و توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران دارد، به نحوی که با بهبود متغیرهای مستقل، توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران بهبود می‌یابد و بالعکس. R^2 یا ضریب تعیین میزان واریانس توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران توسط متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد. از مشکلات R^2 این است که میزان موفقیت مدل را بیش از اندازه برآورد می‌کند و کمتر تعداد متغیرهای مستقل و حجم نمونه را در نظر می‌گیرد، از این رو بعضی از محققان ترجیح می‌دهند از شاخص دیگری تحت عنوان R^2 تعدیل شده استفاده کنند. در جدول زیر مقدار R^2 تعدیل شده برابر با ۰/۵۳۳ می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل می‌توانند ۰/۵۳۳ درصد از تغییرات توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران را تبیین کنند.

جدول ۱ خلاصه مدل رگرسیون چندگانه توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران

مدل	همبستگی چندگانه	R	R^2	دوربین واتسون	F	Sig.
۱	۰/۷۳۵	۰/۵۴۰	۰/۵۳۳	۱/۹۷۱	۷۳/۸۴	۰/۰۰۱

جدول ۲ با توجه به سطح معنی‌داری آزمون رگرسیون که برابر ۰/۰۰۱ می‌باشد می‌توان چنین ادعا نمود که آزمون فوق در سطح ۹۹٪ معنی‌دار می‌باشد. نتایج ضرایب استاندارد و غیراستاندارد تحلیل رگرسیون چندگانه به روش همزمان برای پیش-بینی توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران بر اساس سازه‌های اقتصادی، روانی، زیرساختی، اجتماعی، اداری-سازمانی و آموزشی را نشان می‌دهد. مقدار بتا نشان از ضریب تاثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته است.

بر اساس نتایج سازه‌های اقتصادی، روانی و اجتماعی به ترتیب با ضریب بتای ۰/۲۰۵ و ۰/۱۵۵ و ۰/۲۹۴ میزان توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران را تبیین می‌کنند، با توجه به مقادیر بتا سازه اجتماعی با ضریب بتای ۰/۲۹۴ بیشترین تاثیر را بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران داشته است.

جدول ۲ ضرایب رگرسیون چندگانه توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران

متغیرهای پیشین	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد		t	سطح معناداری
	B	خطای استاندارد	ضریب بتا (β)	ضرایب استاندارد		
ثابت (Constant)	۳/۴۷۱	۰/۷۳۵	-	۴/۷۲۲	۰/۰۰۰	
سازه اقتصادی	۰/۲۱۹	۰/۰۶۹	۰/۲۰۵	۳/۱۷۴	۰/۰۰۰	
سازه روانی	۰/۱۳۸	۰/۰۵۰	۰/۱۵۵	۲/۷۶	۰/۰۰۰	
سازه زیرساختی	۰/۲۱۱	۰/۰۶۶	۰/۰۲۱	۳/۱۹	۰/۰۰۰	
سازه اجتماعی	۰/۲۹۳	۰/۰۸۲	۰/۲۹۴	۳/۵۶۶	۰/۰۰۰	
سازه اداری-سازمانی	۰/۱۳۲	۰/۰۵۹	۰/۱۵۶	۲/۱۲۳	۰/۰۰۱	
سازه آموزشی	۰/۱۳۴	۰/۰۶۶	۰/۰۱۰	۲/۰۴	۰/۰۰۱	

نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سازه زیرساختی بر توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران تأثیر معناداری داشت. یافته‌ها با نتایج تحقیق [۱۲، ۱۵، ۶] هم‌سو می‌باشد.

نتایج همچنین نشان داد که سازه اجتماعی با ضریب بتای ۰/۲۹۴ بر توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران تأثیرگذار می‌باشد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که اگر متغیر سازه اجتماعی به اندازه یک انحراف استاندارد افزایش یابد، می‌توانیم پیش‌بینی کنیم که توسعه کارآفرینی در شرکت‌های تعاونی کشاورزی در ایران به اندازه ۰/۲۹۴ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت. این بدین معنی است که هر اندازه سازه اجتماعی در شرکت‌های تعاونی بالاتر باشد، به مراتب توسعه کارآفرینی بیشتر خواهد شد.

همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سازه اداری-سازمانی بر توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران تأثیر معناداری دارد. به عبارتی سازه اداری-سازمانی می‌تواند توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران را پیش‌بینی کند.

همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سازه آموزشی بر توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران تأثیر معناداری دارد. به عبارتی سازه آموزشی می‌تواند توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی کشاورزی ایران را پیش‌بینی کند. نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش [۲۰، ۱۹، ۶، ۳] هم‌سو می‌باشد.

۴- پیشنهادات تحقیق

اطلاعات حاصل از تحقیق درباره تأثیر عوامل اقتصادی بر توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های تولید کشاورزی، لزوم توجه به مواردی همچون ثبات قیمت محصولات کشاورزی، ایجاد زمینه مناسب و اقدامات حمایتی در جهت صادرات محصولات کشاورزی، همکاری مناسب بانک‌های متصدی پرداخت اعتبارات کشاورزی، دادن وام‌های کم‌بهره برای توسعه کارآفرینی در تعاونی‌ها را آشکار می‌سازد، باید سعی شود تا بسترسازی مناسبی برای دسترسی به بازارهای جدید برای تعاونی‌های کشاورزی ایجاد شود.

- پیشنهاد می‌شود به منظور تسهیل شروع کارآفرینی از بعد مالی و اقتصادی نیاز است که از طریق مسئولان تدابیری از قبیل وام‌های کم‌بهره به دانش‌آموختگان کارآفرین، وضع معافیت‌های مالیاتی برای کسب‌وکارهای کارآفرینانه، تأمین سرمایه اولیه برای شروع کسب‌وکار کارآفرینانه و طراحی و تدوین برنامه‌های تأمین اعتبار اندیشیده شود.
- پیشنهاد می‌شود که در برنامه‌های توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه در تعاونی‌ها آموزش‌های موردنیاز برای بهبود ویژگی‌های روان‌شناختی اعضای تعاونی‌ها مورد توجه قرار گرفته شود، باید سعی شود آینده‌نگری، انگیزه و اشتیاق برای انجام کارهای بزرگ و اعتماد به نفس را در افراد افزایش داد تا کارآفرینی در تعاونی‌ها توسعه یابد.
- با توجه به اینکه گسترش امکانات زیربنایی و زیرساختی برای کارآفرینی، موجب رونق تولیدات صنعتی و رونق و پایداری تعاونی‌های کشاورزی، افزایش اشتغال می‌شود. لذا پیشنهاد می‌شود به سازه زیرساختی توجه خاصی شود.
- انجام فعالیت‌هایی که موجب تقویت روحیه همکاری جمعی در بین کارآفرینان و افزایش تمایل به مشارکت در برنامه‌ها و تصمیم‌گیری در بین آنان می‌گردد، پیشنهاد می‌گردد.
- ارائه فرصت‌های مادی و معنوی مثل حمایت مالیاتی، بخشودگی‌های سازمان‌یافته تعاونی‌ها و اصلاح نظام قیمت‌گذاری در بخش کشاورزی.
- ارائه مشاوره‌های تخصصی جهت توجیه و ارزیابی اقتصادی فعالیت‌ها، آموزش کارآفرینی، حمایت از نوآوران و

کارآفرینان، تشویق سازمان‌ها به کارآفرینی و تسهیل قوانین و سازوکارهای مرتبط با کارآفرینی در نهادهای قانون‌گذار توصیه می‌شود.

۵- مراجع

- [1] Barani M. The role of agricultural jihad organization extension training on the development of entrepreneurship in Hormozgan province 2018.
- [2] Davari A, Ramezanpor Nargesi G, Afrasiabi R, Davari E. Effect of entrepreneurship and business environment policies on entrepreneurship development. *Journal of Entrepreneurship Development*. 2018;11:321-39.
- [3] Ramezanpor Nargesi G. Sustainable rural entrepreneurship: a response to the consequences of the boundless development of entrepreneurship in rural areas.
- [4] Farahani H, Jahansoozi m. Analyzing the Factors affecting on Agricultural Entrepreneurship in Rural Areas (Case Study; Damankoh District in Esfarayn County). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*. 2020;14:833-45.
- [5] Nakhaei Gr, Sobhani A, Mostaghimi MR, Hosseini SMR. Explaining Indices and Organizational Entrepreneurship Patterns in Rural Cooperatives. *Agricultural Economics Research*. 2019;11:171-96.
- [6] Nazarian MH, M and Chizari, M. Identification of Effective Factors in Entrepreneurship Development of Agricultural Cooperatives in Tehran Province. *Agricultural Extension and Education Research*. 2013;6:96-106.
- [7] Abdul Aziz A, Norhlilmatus Naem S. Factors that influence the interest of youths in agricultural entrepreneurship. *International Journal of Business and Social Science*. 2013;4:1-15.
- [8] Aggarwal P. New Dimensions of Entrepreneurship in Terms of Intellectual Property Policy in India. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*. 2021;9:265-9.
- [9] Arafat MY, Saleem I, Dwivedi AK, Khan A. Determinants of agricultural entrepreneurship: a GEM data based study. *International Entrepreneurship and Management Journal*. 2020;16:345-70.
- [10] Bignotti A, Antonites AJ, Kavari UJ. Towards an agricultural entrepreneurship development model: an empirical investigation in Namibia's agricultural communities. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*. 2021;15:684-708.
- [11] Bijman J. Agricultural Cooperatives in the Netherlands: key success factors. 2016.
- [12] Boland M. Measuring Duration in a Life Cycle Analysis of US Agricultural Cooperatives. 2018.
- [13] Dobryagina N. Agricultural entrepreneurship motivation policies: European Union experience and decision theory application. *International Journal of Rural Management*. 2019;15:97-115.
- [14] Esfandiar K, Sharifi-Tehrani M, Pratt S, Altinay L. Understanding entrepreneurial intentions: A developed integrated structural model approach. *Journal of Business Research*. 2019;94:172-82.
- [15] Jansen HG, Pender JL, Damon A, Schipper RA. Rural development policies and sustainable land use in the hillside areas of Honduras: A quantitative livelihoods approach: *Intl Food Policy Res Inst*, 2006.
- [16] Jones Christensen L, Siemsen E, Balasubramanian S. Consumer behavior change at the base of the pyramid: Bridging the gap between for-profit and social responsibility strategies. *Strategic Management Journal*. 2015;36:307-17.
- [17] Kakouris A, Morselli D. Addressing the pre/post-university pedagogy of entrepreneurship coherent with learning theories. *Entrepreneurship education: A lifelong learning approach*. 2020:35-58.
- [18] Martinho VJPD. Agricultural entrepreneurship in the European Union: Contributions for a sustainable development. *Applied sciences*. 2020;10:2080.
- [19] McElwee G. Developing entrepreneurial skills of farmers. A Literature Review of Entrepreneurship in Agriculture Available on the ESoF-website: http://www.esofarmers.org/documents/ESoFliteraturereview_000.pdf. 2005.
- [20] Okeke C, Nwankwo F. Rural entrepreneurship and rural development in Nigeria. *Africa's Public Service Delivery and Performance Review*. 2017;5:1-7.
- [21] Ortmann GF, King RP. Agricultural cooperatives I: History, theory and problems. *Agrekon*. 2007;46:40-68.

- [22] Patnaik SK. Multifunctional agriculture as a holistic tool in addressing sustainability issues among mountain communities of Ziro valley, Arunachal Pradesh. *Transactions*. 2020;42:189.
- [23] Pindado E, Sánchez M. Researching the entrepreneurial behaviour of new and existing ventures in European agriculture. *Small Business Economics*. 2017;49:421-44.
- [24] Rai A, Devkota N, Bhandari U, Paudel UR. Land management for agricultural entrepreneurship development: Farmers' perspective from Udayapur, Nepal. *Asian Journal of Agriculture and Rural Development*. 2020;10:612-27.
- [25] Sohns F, Revilla Diez J. Explaining micro entrepreneurship in rural Vietnam—a multilevel analysis. *Small Business Economics*. 2018;50:219-37.
- [26] Van de Walle D, Cratty D. Is the emerging non-farm market economy the route out of poverty in Vietnam? *Economics of Transition*. 2004;12:237-74.